

tinget, og der er vistnok en stor Del af Tingets ærede Medlemmer, der fremdeles ville mene det samme, at disse Skoler ofte vænne deres Elever af med det legemlige Arbejde, saa at det er meget sjældent, at de efter at have gennemgaaet Realskolen vende tilbage til det. De skabe en Del Mennesker, der ingen anden Vej have at gaa end Kontorvejen, og som, naar de ikke kunne komme frem ad den, ofte blive en ret uheldig Bestanddel af Samfundet. Alt saadant kan siges, og der kan være noget deri. Men det maa ikke glemmes, at det er en praktisk Nødvendighed at have Realskoler, saaledes som vort Samfundsliv har udviklet sig. Der er stadig flere og flere Omraader, hvor man forlanger Præliminæreksamen som Betingelse for at kunne komme ind i den og den Stilling, den og den Virksomhed, og det er dette Krav om Præliminæreksamen, som har gjort, at Realskolen, hvad man i øvrigt mener om den, er en praktisk Nødvendighed i vort Land. Den fyldestgør et Krav, som Samfundet med større eller mindre Ret stiller til vort Skolevæsen. Naar dette er Tilfældet, maa vi ogsaa søge at ordne Statens Forhold til disse Skoler. — At komme ind paa Regler i det enkelte vil neppe være rigtigt her ved første Behandling. Jeg gaar ud fra, at de ville blive drøftede i et Udvalg. Jeg skal kun sige, at det i det hele taget forekommer mig, at de Regler, som den højtærede Minister har lagt til Grund, ere forstandige og stemmende med de Ønsker, som man i sin Tid fremsatte fra Folketingets Side, da vi udførligt drøftede disse Sager. Jeg finder, det er rigtigt, at den højtærede Minister ikke har villet udstrække Løven til at gælde for Kjøbenhavn og Frederiksberg. Det er det Standpunkt, hvorpaa vi i Folketinget stadigt have staaet, nemlig, at i disse store Byer kan et saadant Skolevæsen klare sig uden Tilskud fra Statens Side. Der er Elever nok til, at de private Skoler kunne bestaa, og der ere de økonomiske Forhold saaledes, at Skolepengene kunne sættes til en rimelig Højde. Hvor der trænges til Støtte, er paa mindre befolkede Steder, hvor det er vanskeligere at tilvejebringe det fornødne Elevantal og vanskeligere at faa Skolepengene sat til et anstændigt Beløb. Jeg mener ogsaa, det er rigtigt, den højtærede Minister har fastholdt det gamle Krav om, at der skal ydes Tilskud fra Kommunernes Side. Ganske vist er det her i Tinget i sin Tid blevet paapeget, at dette med de kommunale Tilskud var en betænkelig Sag, idet en Mand,

som gik omkring og samlede et lille Tilskud fra Kommunen, fra en Sparekasse eller fra enkelte private, selv om det kun var et temmelig ubetydeligt Tilskud, kunde gøre sig Haab om at faa en endog ret betydelig Statsunderstøttelse. Den højtærede Minister har imidlertid foreslaaet, at Statstilskuddet ikke maa være højere end det firedobbelte af den Sum, der tilskydes fra Kommuner eller private, og paa denne Maade er der fastslaaet en Regel, der er meget heldig. Hvad Elevantallet angaar, er det muligt, at det er sat noget for højt, det kan jo nærmere blive undersøgt; men jeg maa tilstaa, at det tiltaler mig meget, hvad det ærede Medlem for Frederiksberg før udtalte, at det, der egentlig skal støttes, er ikke den Virksomhed, som Realskolen udfolder som en almindelig Skole, der konkurrerer med den offentlige Skole, men det er Realskolernes Virksomhed for at uddanne unge Mennesker til Præliminæreksamen, altsaa den egentlige Realskolevirksomhed, og der er det et Spørgsmaal, om man ikke skulde lægge fuldt saa megen Vægt paa Dimittendantallet som paa Elevantallet. Der er sat et Forhold mellem dem i Ministerens Forslag, men denne Sag trænger vist til en nærmere Overvejelse i Udvalget. Det, der tiltaler mig mest, er den Maade, hvorpaa den højtærede Minister har søgt at skaffe et Bidrag til Lærernes Pensionering. Den højtærede Minister har jo foreslaaet, at der af Skolen skal anvendes 4 pCt. af Lærerlønningerne til Lærernes Pensionering, at Lærerne selv skulle yde 2 pCt., og at Staten desuden skal give 2 pCt. Derved er der skabt en Mulighed for at kunne pensionere de gamle Lærere ved Realskolerne. For mig har det altid staaet saaledes, at den private Skoles største Vanskelighed er paa det Punkt, hvor den kommer til at staa over for de gamle Lærere. Saa længe Skolen staaar midt i Konkurrencen, maa den leve paa Konkurrencens Vilkaar. Er der ikke Betingelser for, at den kan eksistere, kan den ikke skaffe sine Lærere den Løn, de kunne være tjente med, maa den forsvinde, og Læreren maa skaffe sig anden Virksomhed. Dertil er der intet at sige, saa længe man staaar i den almindelige Konkurrencekamp. Det er noget, der ogsaa gælder i alle andre Virksomheder. Men Hovedvanskeligheden for den private Skole kommer som sagt frem, naar den staaar over for de gamle Lærere. I den almindelige Konkurrence kan den lige naa til at kunne betale dem den nødvendige Løn.